

TELEGRAFUL ROMÂN.

Телеграфът есе де доз орі не септе-
мври: Жюа ми Дамінека. — Презме-
раціunea се асе дн Сивіи ла еспедітра
фоеі; не асарт ла ч. р. поже, кь
зани гата, прип скрісори франкате.
адресате кьтре еспедітра. Преціал
презмерациіеі пентр Сивіи есте не
ан 7. ф. л. в. а. еар не о жметте де ан
3. ф. л. 50. кр. Пентрхделалте прці
але Трансідваніеі ші пентр провин-

N^{ro} 46.

ANUL X.

Сивіи. 10. Іunie. 1862.

чїеле дн Монархїа не ан 8. ф. л.
еар не о жметте де ан 4. ф. л. в. а.
Пентр прїнц. шї перї стрїне не ан
12. ф. л. не 1/2 ан 6. ф. л. в. а.
Інсерателе се лїтеск пентр
лїтїа асарт кь 7. кр. шїрїа
кь лїтере пїчї, пентр а доза орї
кь 5 1/2 кр. шї пентр а трїа ренедїре
кь 3 1/2 кр. в. а.

Англіяре де презмерациіне.

Еспїрїндї кь фїнеа лїпеі ачестеі презмерациінеа пентр
ачеіа DD. презмеранцї карїі аї презмератї пїмаї не ынї
Семестрї саї трїе лїпї, дескїдемї дела 1-а Іулії о през-
мерациіне повї шї адекї пїпї ла сїжршїтїа анїлї

пентр Сивіи кь — 3 ф. л. 50 кр.

„ Монарх. Австр. кь — 4 ф. л.

„ Провїнцїі стрїн. кь — 6 ф. л.

Дошнїі карїі врїеї сї аїбе жїрналїа пострї сїнт дарї рїгацїї
ка пїпї ла С. Петрї сї трїмїтї Нїмеле шї ванїі де презмерациі-
іне ла ескріса Едітра.

Сивіи 9 Іуні 1862.

Едітра.

Деспре Конкордат.

Сивіи 7. Іуні. Де маї тїлте зїле саї лїчепїтї
лї Сенатїлї імперїалї про ет контра десваторї деспре Кон-
кордат. Ангсїтїма фолорї постре нї не іартї а комїніка
ачеле десваторї, чї пре скїртї атїпїемї пїмаї атїт, кь то-
тї чкарта се лїврїтеа лїпрежїрїлї ачесторї дозї момен-
те, І. лїпрежїрїлї Конкордатїлї ка атаре, шї ІІ. лїпре-
жїрїлї ачелеї пїрерї, ка фондїлї школїрїлї фїреште, като-
лїкї, сї се декларе де фондї алї Статїлї.

Свопїлї пострї кь ачестї артїкулї есте а еспїне лїцеле-
сїлї Конкордатїлї, шї ырїрїме лїї преїсїдїціосе пентр че-
делалте Релїцїі хрістіане дн Монархїе.

Конвенцїїа, че ынї Статї лїкеїе кь капїлї Бїсерїчеї ка-
толїче, ва сї зїкї, кь Папа пентрї лїкрїрї бїсерїчештї, се нї-
меште лї ценере Конкордат.

Пїререа ынора есте, кь ачелї Статї, кареле лїкеїе кь
Папа Конкордат, прекїпїште Сїверанїтатеа Бїсерїчеї като-
лїче, кьчї фаче кь Папа, ка шї кь ынї Сїверанї, Контрактї
дїпї Дрентїлї попорелорї.

Ної нї врешї сї не лїсїтї лї венїлареа ачестеї пїрерї,
кь адекї есте Конкордатїлї лїкеїатї лїтре ынї Сїверанї шї
Папа ынї Контрактї дїпї дрентїлї попорелорї, шї Контрактї
де Статї, саї ва? чї зїчемї: кь фїндї Конкордатїлї, де-
спре каре есте ачї ворї, лїкеїатї атїпїчї, кьндї Австрїа се
афїла сїв ынї рецїмї абсолїтїстїкї, дар асїзї се ькїрї де ын
рецїмї констїтїціоналї: пентр ачееа Конкордатїлї пїмаї а-
ша ва пїтеа сївсїста лї валореаї, деакї се ва апроба прїп
Австрїа констїтїціонале, пентр кь прїнцїпїеле, не каре Ав-
стрїа констїтїціонале есте вазатї, нї амїпїтескї нїмїкї де-
спре прерогатївеле сїпрематїче але ынї саї алїеї Бїсерїчї, чї
ескїсісїв еспїнї егала лїдрептїдїре а тїтїрорї Релїцїелорї
хрістіане, че се афїл лї Монархїе. Де ачееа Камїі Бїсерї-
челорї хрістіане некатолїче нї пїзїескї пентрї врешї Кон-
кордатї шї ачаста нї факї еї пентрї ачееа, ка кїм арї шї,
кь Релїцїеле лорї нї се консїдеразї де сїверане, ка чеа ка-
толїкї дїпї пїререа ынорї, чї пентрї ачееа нї пїзїескї пентрї
врешї конкордатї, кьчї еї цїнї аша, кь карактерїлї Сї-
веранїтїцїї алї верї кьреї Бїсерїчї хрістіане есте ынї че е-
фетерї не теренїлї Хрістіанїстїлї; децї еї стїрїескї пї-
маї пентрї кьдїгареа ынї Лецїї полїтїче дїпї форма констї-
тїціонале, прїп каре сї се гарантезе аїнопїїа Бїсерїчелорї
лорї, сї пїтї есерчїта лїверї фїнкцїеле релїціонарїе, а гївер-
на Бїсерїчеле лорї дїпї прїнцїпїеле, шї Капоанеле прескрїсе,
сї пїтї адмїнїстра несїмїтїтї дїпї партеа іспїдїкїїнеї чївіле
фонделе лорї бїсерїчешї, шї школаре, шї сї пїтї лїфїнцїа
школї конфесїонале; прескрїтї, ка еї сї нї фїлї контїрїдїї
дїпї партеа Статїлї лї конвїндїрїле шї афачерїле лорї релїці-
онарїе, шї лїпї лївертатеа консїенцїїеї.

Ачесте премїїгїндї, обсервїтї лї деовїште лї прївїнцїа
Конкордатїлї: кь пої орї че Конкордатї цїнемї де ьлїлї пї-
маї лїтратїта, лїкїтї ачела есте ефїлїксїлї зельїлї архїе-
рескї, шї лїкїтї ачестї зельї се цїртїреште пїмаї шї пїмаї
асїпра хрістіанїлорї, карїі факї обїектїлї зельїлї архїерескї,
шї нї ватїтї лївертатеа консїенцїїеї челорї де алїе Релїцїї.
Прескрїтї атїпїчї прекїпоаштемї Конкордатїа де практїкї,
деакї есте вазатї не кьвїнтеле Мїжїтїорїлїлї дела Іоаннї (7-
18.) ынде аша четїмї: чїел че грїеште де сїне, кьтї тїрї-

реа са; еар челї че ка гї тїрїреа ачельїа, пре кареле Татїлї
лаї трїмїсї, ачеста есте адеврїатї, шї недїептате нї есте лїп-
трїжїсїлї. Шї фїндїкї лїп Конкордатїа лїкеїатї лїтре фо-
ста Австрїе абсолїтїстїкї шї Папа сїжїтї маї тїлте пїпїкте,
каре Бїсерїчеї католїче лї даї нїште прерогатїве сїпрематїче
кь ьтїтїареа алторї Релїцїї некатолїче: пентрї ачееа врешї
сї кредїтї, кь ачелї Конкордатї негрешїтї се ва модїфика
асфелїлї, прекїпї ачееа чере патїра ынї Статї констїтїціоналї,
че прекїпїште егала лїдрептїдїре а тїтїрорї релїцїелорї хрі-
стіане; врешї сї кредїтї, кь Статїлї австрїакї констїтїці-
оналї ва денеге іерархїеїкатолїче ачееа асїстїнцї, че рецїмїа а-
встрїакї абсолїтїстїкї і о да лїп преїсїдїцїа алторї Бїсерїчї хрістіане.

Лїтре челе маї сїмїдїторе ьтїтїрї пентрї Бїсерїчеле не-
католїче, че фаче іерархїа католїкї не ваза Конкордатїлї се
нїшїрї не дрентї: кьзнїїа кьсїторїелорї местекате, шї дї-
ворцїїлї лорї, реверсїлї пентрї крештереа конїїлорї лї Ка-
толїчїстї фїрї осевїре де сексї, денегареа лїпормїжїтїрїеї
хрістіанїлї рїпосатї некатолїкї лїпїпїтїрїмїлї католїкї, фї-
реште аколо, ынде нї се афїлї цїпїтїрїмї де Ледеа рїпосатїлї.

Кьндї іерархїа католїкї претїнде пентрї сїне кьзнїїеле
кьсїторїелорї местекате, атїпїчї аратї о сїпрематїе, шї ынї
зельї, каре пїмаї кь асїстїнцїа ынї рецїмї абсолїтїстїкї лїї
поате ефектїа кь ьтїтїареа ординеї ьне, шї а Дрентїлї па-
рохїалї, че нїчї ынї Парохї, фїе де орї че Релїцїе хрістіанї,
нї і се пїте денеге. Сїпрематїа се аратї аевеа, кьчї Іе-
рархїа католїкї фїрї сї аїлї врешї дрентї асїпра алїеї Бї-
серїчї, шї хрістіанї стрїнї, лїшї фаче сїсїмї асфелїлї де дрентї
сїпрематїкї прїп асїстїнцїа рецїмїлї чївїлї, шї аша нї цїне
ординеа чеа патїрале де дїтїторе де тїсїрї, чї арїтїрїлї
сїлї, шї нїї пасе, кь ватїтї дрентїлї парохїалї алї пїрїїї не-
католїче прїп кьзнїїа кьсїторїеї местекате, че се кьзнїе лїп
парте еї, шї лїп парте Бїсерїчеї фееї некатолїче. Апїї кьндї
гїндїмї ла реверсїлї, пре каре Парохїа католїкї лїї претїн-
де дела фаца некатолїкї, кь еа пре тодї копїї сїї фїрї део-
севїреа сексїлї лїї ва креште лїп Бїсерїка католїкї, шї ворї
фї католїчї, шї лїп сїжїршїтї кь кьзнїїеле местекате нї ле
сїжїршїште кь рїгїчїнї, чї прїп асїстїнцї пасївї, ва сї зїкї,
фїрї де рїгїчїнї шї бїпекїзїлїтїаре лїп форма бїсерїческї,
шї кь асфелїлї де кьзнїїї нї се прекїпїсїкї де сакраментале
дїпї партеа алторї Релїцїї хрістіане: атїпїчї оаре нї ьрїмеазї,
кь іерархїа католїкї ватїтї лїп ачелї моментї сїпїнцїїа
Таїнеї кьсїторїеї, шї ординеа чеа ьнї, шї дрентїлї парохї-
алї де алїа Леде хрістіанї, кьндї практїсеазї сїв скїтїлї
рецїмїлї чївїлї кьзнїїеле кьсїторїелорї местекате прїп асї-
стїнцї пасївї?

Іерархїа католїкї терїе шї маї департе лїп зельїлї сїлї,
кьчї сїв скїтїнцїа рецїмїлї чївїлї леагї де Лецїїе Бїсерїчеї
сале пре фїекареа фацї некатолїкї, кареа арї вреа сї се дї-
ворцїїеа дела соцїлї саї соца са Католїкї, кьчї претїнде, ла
процесїа дїворцїїалї ка сїлї трактезе шї сїлї децїдї кь о-
вїлїгїжїтї шї пентрї партеа некатолїкї. Ачї зїлї се фаче
пїрїїї некатолїче чеа маї тїаре недрентате, пентрїкї ьнї еа
нї есте датїре а прекїпїште асїстїнцїа пасївї де о акцїїне
сакраментале, шї алїа еа нї есте датїре а обсерва Лецїїе
дїворцїїале але ынї релїцїї стрїне: шї тогїшї еа есте сїлїтї
а се сїпїїне ла тогїе ачестеа, кьчї аша ва зельїлї Архїереслї
католїкї спїрїїнїтї де Статїлї постї абсолїтїстїкї, еар де
Статїлї модернї констїтїціоналї есте, орї нї есте спїрїїнїтї,
лїкї пїавем прове лїндестїлїторе нїчї про, нїчї контра; фїа-
цїї ькїовїненї арї децїї сї не дее date адеврїате, шї кь де-
осевїре деспре еспїрїтїлї фїнкцїїонїреї а повїлї лорї Шефї
чївїлї, кареле лїп Ардеалї non plus ultra шїтеа сї репре-
зенте абсолїтїстїлї, шїтїва акїтї а се акомода констїтїціо-
налістїлї, шї егалеї лїдрептїдїрї конфесїонале?

Лїп Іугарїа, Кроацїа, шї Ардеалї аї пїтїтї аевеа Конкор-
датїлї валоре не тїпїлїлї сїспендїрїеї констїтїцїїеї, де кареа
ачесте цїрї шї пїпї ла а. 1848. се ькїїрїлї, еарї дїпї лїп-
четареа рецїмїлї естраордїнарїлї, шї пїпереа лїп лїкраре а
Дїпломей дн 20 Окт. 1860. не вїне а зїче, кь Конкордатїлї
нї маї атїжїа аре валоре, лїкїтї лецїлорї констїтїціонале шї

Diplomei nu este preisdigiosă. An Ungaria și Croația la a. 1848. caș amezată prin Legea dietale perfectă și reciprocă egalitate a tuturor religiozelor xristiane, și deacei Legea aчаста nu se observă, nime nu este altmă de vin, făr pămăi Kanti Bisericeleor nekatoliche. An Ardeală dăcă și dinainte de a. 1848. aș fostă egala Andreptăre pentră religiozele recenpte, și fiindcă de atunči religia năstră ortodoxă răsăriteană caș nătrătră dăntre religiozele recenpte xristiane: pentră aceea se văcă și ea astăzi de egala Andreptăre confesionale, și nu lasă a se estăra din aчастă posiție legale prin năzvăla cāprematikă a nătrătră.

Cibiiș 9 Iunie.

Ilustritatea Ca, Dă Andreiș Mochoni de Foenș aș vălevoită a dărsi ne ceama zidindei Biserici katedrale din Cibiiș și a Mie Fiorini val. așt. An vāi gata, pentră care marimomș dărsi I caș dată mēlămpire An nămele Bisericei noastre ort. din Ardeală.

Ne aчestă scopă aș dătrătră An kpmā kolekței nălă la 47.000 fl. v. a. carea cāmă este dărsi prea mēlă, și neačăpș pentră dăncăpere zidirei, kăči dela Maistratălă Cibiișlă și caș potătră kăpăta dăkă kăvāncosă pentră o Katedrală, ear de cāră kămpăra dăkălă ne vāi, atunči cāmā cācatăca cāră mēstă kă kămpăra dăkălă. Aчestă obiekă dăvșe An Căvōrălă cālă māi dăaproane cā se hotărească. —

Sibiiu 8 Iunie. In numerulu trecutū atinseramū despre respunsulu ce la datū Locutietorulu Ungariei catra o deputatiune romana in Oradea mare la cuventarea de bun'a venire. Despre acēst'a aflamū in Nrulu „Concordiei“ 41—85 intr'o corespondintia din Oradea mare cu datū 26 Maiu urmatōrele. —

(C.) Intielegint'a romana d'in Beiusiu, intielegandu cumca Escelenti'a sa Conte Pálffy Locutientele reg. alu Ungariei pe 25. Maiu vine la Orade: s'a resolutu ca se mērga o deputatiune si dintra noi spre salutare-i, si ca se i descopere nesce necesuri ce au romanii pe aici mai cu sēma in privint'a limbei. Sambata in 24 dara si plecaramū cati-vă, si ajungandu in Orade ne mai conveniramū cu unii de pe Crisiu, cu altii de aici, ne convorbiramū ca se-lu salutamū la olalta in nmmele tuturor romanilor Bihareni, si rogaramū pe Domnul Advocatu Gozmanu ca se ne conduca.

Escelenti'a sa sōsī eri pe la 4 ore dupa prandiu, si numai decatu primī pe deregatorii comitatului, tienendu-le si o vorbire 'n care le aretă chiamarea. Mi-aducu aminte, candu a cuventatu Esc. Sa catra deregatorii d'in Comitatul Aradului si a Timisorei, si-a adusu aminte si de romani, si de atunceā suntū si māi respectati romanii pe acolo.

Adi pe la 11 ore fusorāmū si noi fericiti dara a capetă intrare la Esc. Sa si incă conformu voiei Esc. sale tocma in saminariul romanescu unitu de aici.

Escelenti'a Sa a rogatu pē Prea On. Domnu Vicariu capitulariu, cā se fia de fatia sub decursulu audiintiei; ca-ci, — dice — „eu n'amū secrete, mīaru placē cā se potū vorbi macaru in medilocul stradei, numai ca se me audia catu māi multi“, dreptuace'a candu dau publicitatii aceea ce mi-a remasu in minte d'in cuvintele Escelentiei Sale, cugetu ca nu facu alta, decatu i-implinescu voi'a.

Intrandu dara in sala, Dl. Gozmanu ca oratorele deputatiunei l'a salutatū, si l'a rogatu ca se ne fia partinitoriu in intrebuintiarea dreptului nostru nationalu, si mai cu sēma a limbei materne.

Nainte de tōte trebue se atingu aci, cumca, Esc. Sa, se vedeā a fi fostu reu informatu despre romanii d'in Bihari'a, si in specie d'in Beiusiu; ca si cei mai nevinovati pasi ai romanilor, i-erāu aretati in fatia periculōsa, intielegint'a de agitatoriā, si mai scie Ddieu de ce, nu sciu cine a fostu asiā bunu la sufletu, de nea asternutu patulu atatu de bine.

Aci urmēze unu estrasu din acelu respursu. Noi ilu reproducemū dupa „Sürgöny“ care la datū in tōta estinderea lui. Si suna asiā:

„Eu ve multiemescu pentru simtiemintele de credintia, pe care Dvōstra avurati bunatate ale esprimā tocmāi acuma. Ce se atinge inse de plansorile, ce ati tienutu de bine a le aduce inainte in numele natiunei romane, suntū silitu a observā, ca eu nu potū incuviintā modulu, in care aceste s'au adusu inainte. Nu se amintesce nici unu casu fapticu, pentru care expofesso se se cera ajutoriu si pentru plansuri generali eu nu potū efeptui ajutoriu. Dvoastra puteti fi convinsi, ca totu ce sa induratu Maiestatea Sa a ordinā in Diplom'a din Octombree, se vā indeplini panala liter'a cēā mai de pre urma, si dēcā acēst'a nu sa facutūpana acuma, apoi temeulu pōte ca jace

numai intr'aceea, ca rugarile in privint'a acēst'a sau nu sau adusu inainte la locurile cuviincioase sau nu in modu cuviinciosu. Pe langa tōte aceste eu suntū inse silitu a dechiarā, ca eu voiu respinge tōte acele pretensiuni, cāre trecu peste mentionat'a diploma. Afara de acēst'a trebue se observesu, ca eu de si primiiu rugaciunea Dvōstre cu promtitudine, totusi nu potū se recunoscū afirmatiunea, ca Dvōstra ati potea pasi cā deputatii natiunei romanesce fiindu ca eu nu sciu, ca Dv. ati fi in posesiunea unui astfelin de mandat. Provoca rea Dv. la dreptulu naturei o tienu cā unu utilizatu si pe terenulu agitatiunei usuatu terminu, aicea neaplicavera, pentru ca noi multiemita lui Ddieu, posedemu legi si sanctionate asecrari dela Maiestatea Sa.“

„Deaca insusi Comunele dorescu, cā afacerile lorū comunali se se administrese in propri'a sa limba, atunci eu acēst'a intru adeveru nu voiu impedecā, dēcā insa aru fi adeveratu, ce eu mai cā nu potū crede, ca preotinea agitese poporulu in privint'a acēst'a, trimitu incoci si'ncolo protocolē spre subscriere, sau le pōrta insusi, facu se se decretese schimbarea limbei oficiōse in siedintie secrete, si acēst'a in Comune cu poporatiunea mestecata insusi cu eschiderea locuitorilorū atienatori de alt'a semintia de limba. atunci asi fi silitu nunumai a condemnā acēst'a, ci eu tienu de obligatiunea mea a ve dechiarā serbatoresce, ca eu astfelu de procedura in puterea oficiulu meu nu asi potea nici decum ingadui. Daca eu nu suferu agitatiuni pentru limb'a ungurēscā, slava sēu alt'a limba, apoi fiti convinsi, ca eu in privint'a limbei romane nu potū procede cu mai mare indulgentia si fiindu ca ordinatiunile cele emise in 5 Noembre suntū a se aplicā fara diferintia de statu, apoi maru pareā foarte reu, daca severitatea lorū aru lovi unu preotu ori de ce confessiune. Ca exemplu se va servēscā aceea inpregiurare, ca eu din ansa de agitatiune, ce sa aratatu de curendu in sinulu unei altei confesiuni de si cu parerea mea de reu, inse totusi amū fostu silitu in intielesulu p. a. ordinatiuni din 5 Noembre a ordina in contra ambelorū agitatori porti o severa procedura, de si eu bucurie potū dice, ca nu a fostu necesaru a aplicā acele ordinatiuni.

Numerosi, in servitiulu publicu esperti, onesti notari, carii sciu limb'a romanēscā, care in scriere pōte cā nu suntū inca dedati, inse in scurtu timpu voru fi deplinu in stare a coresponde cerintelorū cuviincioase, s'aru despoia in urmarea astorfeliu de agitatiuni de oficiile lorū in vreme ce in loculu lorū nu saru potea afla de locu individi apti. Acēst'a inse nu saru putea suferi din mai multe interese de administratiune. Dealmintrea eu tienu de necesaru a atinge si aceea, cā dupa parerea mea la aceste agitatiuni egoismulu si māni'a dupa officia jōca o rola cu multu mai mare, decatu ce siaru cugeta multi a marturisi. Unde de almentrea intr'o comuna romanēscā Notariulu intr'adeveru nu este in posesiunea limbei romanesce, acēst'a se va transpune in drumulu ordinaru in altu locu, cum vā pōtī aceea Comuna.

In fine imi tienu de datorintia, a indrepta catra Dv. intre care amū norocire a salutā cea mai mare parte preoti, aceea seriosa admonitiune, ca datorint'a Dv. este, a impaciui poporulu, eara nu alu nepaciui, a impartī poporulu svaturi bune, eara nu alu indrumā pe cai retacite, seu a concede reoa conducere a lorū pe cai retacite unui astfelu de poporū despe acaruia justu simtiu de dreptu si despre a carui neclintita credintia catra patria si tronu pōte produce istori'a noastrā asiā frumōse dovedi. Interesulu tuturor popōlorū tieriei este comunu si noi ilu vomū sustienea umeru la umeru numai atunci, dācā vomū incungiurā tōtā agitatiunea, ne vomū intrece in aceea, care este unu mai sirguitoriu, crutiatoriu, civ lisatu si credinciosu supusu alu Maiestatei Sale, si care in privint'a aplarii intereselorū comune pretinse de Monarculu se va lasā a fi condusu de cele mai cuviincioase simtieminte.

(Va urmā.)

Sibiiu 9 Iunie. D. Pamfiliu Valeanu face in foisior'a „Concordiei“ o recensiuine asupra jurnalelorū nōstre, in care dice despre „Telegrafulu Romanu“ urmatoarele:

„Telegrafulu Romanu“ cumu ar lepadā hieroglifele lui Cirilu, adeca spurcatele si uritiosele „slove“ — indatā si-arū castigā mai mare popularitate, eu celu putinu sumu de acea parere, ca dēcā s'aru folosi de literele strabune, indatā aru fi mai pretiuitu si mai inbratīsiatu.

Pōte unii aru respunde cumca n'a sositu inca tempulu cā jurnalele nōstre sē se pōtā tipari cu litere, si asiā si „T. R.“ tiene mai consultu a esi la lumina in acele vestminte vechi, la acēst'a respundemū, ca adi tōte diurnalele romanesce d'in Austri'a

sa tiparescu cu litere latine, deci deca ale se potu sustiené, atunci si „Telegrafulu“ se-aru poté.”

Noi nu avem intentiune a ne slobozi la nisce observatiuni generali care amu avea de facutu asupra recensiei acestei — cu atata mai putienu cu catu nu cunoscemu pe D. recensentu, dara atata ne vedemu îndetorati spre onórea „Telegrafului Romanu“ pre care ilu redigemu a reflectá, ca noi nu pricepemu de unde póte se vina Domnului recensentu atata aversiune asupra „Sloveloru cirilice“ de ore ce ele ne au fostu semnele, cu care ne amu servitu pana acuma in limb'a si literatur'a noastra si care mai sunt si astadi ale celor mai multe diare din colo de Carpati si voru trebui se le pastramu pentru vecia daca nu vremu se perdemu tesaurulu celu fecundu alu literatur-ei nóstre, celu posedemu in cartil: bis-ricesci scrise cu slove. — Noi amu deschisu colónele „Telegrafului Romanu“ inteligintiei romane si amu tiparitu corespundintiele asia pre cum le amu primitu cu litere strabune, ori cu slove cirilice, si deca nevinu corespundintie inca si astadi cu slove, este dovad'acea mai via, ca literile inca nu au strebatutu pana la poporulu cel mai de josu. Aflandu dara in impregiurarea acést'a celu mai adevveratu indice pentru purtarea nóstra, nu amu cugetatu a fi timpulu, ca se inchidemu scrietoriloru si cetitoriloru, carii sau nu sciu inca scrie si citi iute si corectu cu litere, sau carii scriu si citesc mai indemana cu slove, colónele diarului nostru. Diarele politice, cum este si alu nostru, nu au de scopu primariu cultivarea limb-ei, ci a aducela cunoscienti'a poporului, pr: cat se pote pana in stratele cele mai de josu, cele ce se intempla in lume si impregiurulu lui, si ai arata dupa putintia cumu se le intrebuintiese aceste pentru folosulu sau. — Cu catu vá fi dar unu Diariu mai latitu intre poporu cu atata mai usioru isi vá si implini acestu scopu. — De aci urmese; ca unu Diariu politicu are necontenitu se tiená in vedere **publiculu pentru care scrie**. Cum este publiculu nostru astadi ilu sciu mai bine DD. Redactori si noi cugetamu a fi justificati destulu, daca vomu aminti, ca in anulu curinte ne au venitu mai multi prenumeranti. carii neau scrisu apriatu: ca nu potu citi bine cu litere. acést'a de buna sama erau mai nainte prenumerati la alte diare ce nu lea potutu citi cu indemanare.

D. P. V. inca se vede a afirma asertiunea nostra de si in alt'a directiune, candu dice „ca adi tóte diurnalele romanesci d'in Austri'a se tiparescu cu litere latine deci deca ale **se potu sustiené** atunci si „Telegrafulu“ s'aru poté“ Asia dara D. P. V. precunosce ca diarele se sustienu mai usioru scrise cu slove si ce vrea se dica acést'a alt'a, decatu ca cea mai mare parte a cetitoriloru nostrii este dedata cu slove. In acést'a opiniune ne intaresce si not'a Redactiunei „Concordiei“ unde se vaeta despre récea inbratiasiare a „Concordiei“ caci nimenea nu vá putea dice, ca ea nu ar fi redigiata cu tactu cuvenitu, si totusi se plange ca are dauna. —

Daca D. Pamfiliu Valeanu nu s'a insielatu nici o data in opiniunea sa, apoi trebue se-i spunemu ca s'a insielatu candu a gugetatu ca „Telegrafulu Romanu“ ese de aceea si cu slove, cá se se póta sustienea. Nu Domnule! „Telegrafulu Romanu“, are fondulu seu, si pelenga elu si atati'a prenumeranti, incatu astadi fara seu numai cu putiena urcare a pretiului aru poté esi baremu de trei ori pe septemana, daca nu iaru lipsi puterile fisice, adeca lucratorii.

Ore „Gazeta Transilvaniei“ pe care D. recensentu o recunosce cutotu dreptulu de „Veteran'a nóstra“ care „seivi pe orisonulu romanimei cá unu luciaferu atunci, candu esistinti'a nationala era dóra mai periclitata etc.“ a fostu mai putienu placuta, mai putienu folositoare, mai putienu nationala candu esia cu spurcatelesu uritiósele slove, cum place D. recensentu a le numi, decatu acuma candu ese cu litere. Mise pare ca acést'a nu vá indresni se dica niminé, si vedi D. recensentu ca si Quadredactorulu „Telegrafului Romanu“ au avutu onórea a lucrá la ea dela inceputulu ei sub tóta Redactiunea D. Baritiu si de aceea cugeta, ca nu'i veti putea atribui nisce capritia, daca „Telegrafulu“ ese si astadi cu litere si cu slove, adeca cumu vrea publiculu cetitoriu..

Noi firesce, ca nu ne potemu rapi a numi slovele, care sunt semnele scrierii la unu populu fórté intinsu „hierogrifele lui Cirilu“ cu atata mai putienu a vedé in ele vreo ureciune seu spureaciune; ci le pretiuimu pentru literatur'a slava, asia precumu pretiuimu cele latine pentru literatur'a nóstra si cu risico de a veni mai potienu nationalisti in ochii acelora, cari cugeta ca simtiurile sale nationale nu mai atunci le potu arata destulu de lamuritu candu osindescu slovele si pe urdiatoriulu loru. Numerulu celu insemnatu alu prenumerantiloru ne e dovad'acea mai via, ca T. R. este inbratiasiatu si pretiuitu de publiculu cetitoriu dupa cuvintia si nu are lipsa a se supune svatului D. P. V. pentru castigare de popularitate.

„Cons. Öst. Zeit.“ scrie din Biena k dat din 17/5 Iulius urmatoarele: Denstațiunea ardelénz s'cséskz a avat'eri la Maiestatea Ca ardiencie. Maiestatea Ca lipzratul a primit'o pregracioc, mi a promic k va l'ca s'z se relacioneze, va l'ca r'g mintele ei li sokotintz mi le va konsidera. Mai t'rziz a merc denstațiunea la D. Ministrz de finantz de Plener, la care a' rekomendat' k deosevire chestiunea lefiu amptuacilorz s'cséskz, li care direkciune a' k'p'at' chea mai lipzratu-tóre lipkredindare. Komescz Schmidt k'ltoreche k'ne la Ardealz din motiva inspekciunei Saksenlandzli prin Kontele Kreneville, ka s'z deo doritele desl'chiri. Komescz se va relatorche l'ncz li 29 a érsi la Biena. Prekym o foie de a'chea in'elene, va da kasa ablegacilorz at'chea denstațiunei li apregraciunea aktivei lorz k'zvinche pentru vnitatea imperiálz, k'z banket. — „P. Ll.“ zice k parola denstațiunei s'cséskz este dieta Transilvaniei, k'z p'ntz de vintz alz aktiveit'z ei este konkietarea dietei, a'chea este chererea akcentzatz a ei la ministrzli premedinte, li kanchelaria transilvanz a'likz mi la Ministrzli de statz, k' denstațiunea n' sa l'ndest'liat' a sprijini prin graiz k'nosk'za represetac'iune, ci ea a pregrat'z mi k' memorandz, li care se desvoltz konkietarea mi komp'nera dietei. Tendinza memorandzli este a l'nfagosa p'chesitate konkiet'riikt de k'zndz a dietei mi o ast'eliz de komp'nera a ei, „k'are a'z p'ztea tra'ce sokotealz d'rentzli istorikz prekym n'z mai p'zintz ekz'livr'li l'ntre padiznele p'gnikolare, k'k'p'inderea si chel'rotz p'ne'z, mi p'cherindelorznei koresp'nz'tóre skopzli represetancie a intereselorz popraci'nelorz a'chestz p'zintz. Ma'ifestac'iunea represetac'iunei a'z li memorandz o mai p'zernikt, mai l'ngrijit' esektare. Tendinza ei este dar l'ndrentatz esenualmintz la a'zintirea k'nei konsit'vinte transilvanie diete. — Mai departe scrie k denstați' ovserv'z o deosev'z modestz li p'rtarea sa mi k' s'z traktéz li cherk'zile p'zintz de akolo k' deosev'z dist'ncere.

L'ntro gazetz cert'nz „D. A. Z.“ sa f'ostz p'zlikat' k'z program li p'vintza chestiunei k'zgre'z adekz, ka sar forma soiet'zli, care se k'zide teren'z mi ómen'z pentru p'zintz mi k' a'chea sarz f'ache k' z'irea p'zintzli. „Ung. Nach.“ foie óz'ic'osz ad'che s'v'z inskripciunea, „l'ndelene mi desl'chire, as'pra chestei programe l'nt'ratzta o desavovare, k' de mi ar trev'z p'zintzli s'z fie de doritz, dékz sar a'zla ne s'ng'zli ter'z praktikz alz datelorz relac'iuni v'zva'z adev'ratz patriót'z, kari l'ndep'rtac'i de fantastice vtopii mi p'zire'z leg'z'z s'z a'be naintea okilorz s'ng'zli mi p'zmai marea vintz a mai l'ng'stei patrii ne des'p'zite de prosperitate v'nelz l'ntre'zli monarhiz tot'zmi este evidentz k' p'zintzli are p'zmai k'z programz, adekz a'chela care a'z deklarac'iunea sa mi p'ntzli de sprijon'z al s'z li felizit'ele de Maiestatea Ca sankcionate akte ale p'zintzli.

ITALIA. Se scrie din Roma, k episkopii fran'coze'zli miar fi prop'z d'z'z relatorcherea sa din s'znta четате s'z renoiaskz propaganda sa li Franzia li f'avorz domniei l'zme'zli a p'nei mi deakz ar chere p'chesitate s'z ad'kz l'k'zli la estrem. K' l'ncz l'np'rtatz din kontra ar fi datz Dom. Rolandz mi Kont. Percirni inviaciunea a p'ch'z li kontra episkopilor k' toatz severitate mi s'z l'npedech de lok chea d'ntzli l'nt'chere. Se zice k episkopii v'z s'z p'zliche pastoralene sale li f'avorz p'zerni l'zme'zli a p'ni totz de odatz. Se mai s'z'ne, k' kardinalii fran'coze'zli ar fi l'zat li Roma as'pra sa obligac'iunea, k' ei li kasz, k'ndz papa ar k'zeta s'z se l'ndep'rtetz din Roma, ar rel'z'zli la m'zsa lorz de k'zpte mi ar l'ca skaz'zli s'z li senat, a k'zli mem'zli s'znt ei li p'ztere dispozi'znelor konsit'v'zinei. Episkopii p'zmani a'z mi p'z'cit Roma.

Notițe Diverse.

— A'zlmz din izvorz p'vatz l'ncz s'ng'zli, k' Maiestatea Ca l'np'rtatzli k' pregraciocasa deciziune din 11 Iulius k. n. a denzit' ne Konsiliari'z de skoale transilvan Dr. Karol Festel de S'zpra-Direktor de s'zdiu pentru dist'rik'zli P'zsa-Bzda k' remedindz li Bzda, mi totodatz la k'nces'z titl'zli mi rangz k'zli Konsiliari'z re'ceskz f'zr'z takz.

— „Herm. Zeit.“ are li N'zli din 18/6 Iulius urmatoriz telegram din Biena: Komelok'zitorizli Konsiliari'z de g'zernzli Konr. Schmidt a p'kat'z ast'zli (17/5) din Biena k'ztr'z Braшов, ka s'z p'imeaskz ne g'zernatorzli Kontele Kreneville, s'zli k'komite la S'zizli mi apoi s'z se l'nt'arkz s'zr'zli de lok la Biena.

— Ла пої се факъ прегътірі фръмоасе ші поміоосе пентрѣ приміреа Екселепціеі Сале D. Гъвернатор.

— Лп Бугаріа саѣ лпмълдітѣ асфеліѣ хопіі де пѣвълеск зіоа лп сате ші іаѣ лѣпте фортале кѣ попораціінеа.

— Лп Загравіа се ва лпфінда Шніверсітатеа кроатікѣ, каре прекъмѣ се сѣпѣ ва лпчене кърсъріле зпор стѣдіі лпкѣ лп тоампа віітоаре.

— Лп Петерсбург а фост фок маре пѣс де мѣні малевоме

— „С. S.“ лппъртѣмаште кѣ Рѣсіа армѣзе асфеліѣ лпкѣт маї мѣлте кабинетѣ аѣ трас асѣпра еї обсерваціінеа лор.

— Лп Беліградѣ саѣ лптѣмлатѣ довірї сѣпѣроасе лптре тѣрчі ші серві дпн кѣса, кѣ копжѣрата віціліе тѣрчѣаскѣ а оморѣтѣ зп копїл сербескѣ.

— „Herm. Zeit.“ адѣче штіреа кѣ лп 16/4 Іѣніѣ, а сосітѣ чеа дпн тѣѣ потѣ дерманѣ дела гъвернѣлѣ дерїї кѣтрѣ офіціолателе сѣсешті лптре каре маї мѣлте сентінге але лпалтѣлї гъвернѣ кѣтрѣ трівзпал. Актеле аѣ фостѣ кѣ тогѣл дертѣне, пѣпѣ ла фїне, каре ера стїлісѣтѣ магіареште. Лпчепѣтѣлѣ а фостѣ дертѣнеште ші а сѣнат: Лп пѣмеле Маїестатеї Сале ал Лппъратѣлї. ш. а.

— Жърнаделе зргѣрешті скѣпѣ фок лп контра проїектѣлї де конфедераціінеа а лѣї Комѣт.

— Дѣпѣ „Gazeta Transilvaniei“ есте чеа маї зѣпѣ спѣранѣ, кѣ еспѣсечїінеа націоналѣ лп Брашов ва емі дѣпѣ кѣтѣ се поате аштѣнта лп лппрежѣрїле прѣсентѣ ші дѣпѣ скѣртїмеа тїмпѣлї деѣлѣ де віне.

— Тот лп ачестѣ жърнал чїтїм зп артїкѣл дпн Комїтатѣлѣ Четатеї де валѣ лп прївіпѣа лїмѣї ромѣне, кѣ пѣ стѣ прѣ віне кѣ еа аколо.

— Міністрѣл де фїнанѣ а ізѣвїтѣ ла Сенатѣл імперїалѣ де се прїмі де кѣтрѣ ачѣста зѣпѣ лпмпрѣмѣтѣ де 50 мїліоане кѣ кѣрсѣ де 88 ші каса лѣї Ротшїлд ші Голдмїдт а лѣат асѣпра са лпкегарѣа ачѣстѣ лпмпрѣмѣт. О довадѣ кѣ Австріа лпкѣ пѣ се клѣтїпѣ.

— Таѣла реѣеаскѣ дпн М. Оморхѣїѣ пѣ а лѣсат ла чѣпсѣрѣ пе зп доктор іѣріс пентрѣ кѣ е ісраїлїтѣ. Гъвернѣл а касатѣ хотѣрѣреа таѣлѣ реѣеї ші а лпгѣдсїтѣ ісраїлїтѣлї де пѣнѣреа чѣпсѣрїї адвокациїле.

— Лп прївіпѣа провїсіінеї мїліціеї прїп зѣкѣте кѣмпѣратѣ дела лптѣїа мѣпѣ саѣ аѣпѣтат чѣл маї зѣпѣ ресѣмѣтѣ, ші се аштѣнтѣ лп рѣмѣл ачѣста ал мїліціеї о реформѣ стрѣвѣтѣтоаре.

— Се ворѣеште кѣ негочїаціінеле пентрѣ віндѣреа дрѣмѣлї де фѣрѣ тївіскѣлѣ ла о соціетате енглѣзе ар лпїнїта, кѣ ачѣста соціетате вѣре сѣл коптїнѣе пѣпѣ ла Константїнопол ші кѣ еа сар спїрїжіні тѣре лп лптрепїндѣреа са де реѣїмѣл енглѣзескѣ.

— Дпн Біена се скїріе ла Берлїнѣ, кѣ аколо сар фї лпдїїпѣатѣ, кѣ сарѣшї се адѣпѣ о мѣлѣме марѣ де еміграці зпгѣрї ші полонї ла гранїца Молдо-асѣтріакѣ, карїї тоді сѣпѣтѣ прѣвѣзѣді ка паспорѣтїрї дела рѣгатѣлѣ Італїеї. Ла черѣреа Австріеї а промїсѣ Прїнѣпѣл Кѣзѣа кѣ ва пѣне сѣ лпдѣпѣртѣзѣ пе ачѣстї бѣнеді перїклѣмшї пентрѣ лїмїштеа статѣлї Австріакѣ.

— Епїскопѣлѣ католик дпн Орлеанс а прѣдікатѣ лп 3 Іѣніѣ лп Sant Andrea della Valle десѣре нечѣсїтѣтеа, че о черѣ сїтѣваціінеа лѣмеї, де а се зпї вісерїка рѣсѣрїтѣлї кѣ а апѣсѣлї. Да! пѣмаї С. Пїрїнте сѣ се лѣсе де прїмѣтѣ.

— Зп жърнал франѣзоескѣ пѣвлїкѣ, кѣ папа а даѣтѣ а сѣпѣне офіціал лп Парїс, кѣ елѣ пѣ ва асѣлѣта де нїчі зѣпѣ проїектѣ, каре ар пѣзѣсі а модїфіка пѣтереа лѣмѣаскѣ а папѣї.

— О дѣпѣшѣ телеграфїкѣ фѣрте вѣмѣастїкѣ а лѣї Омер пѣша кѣтрѣ пѣпчїл дпн Біена араѣлѣ вікторїа, че а кѣжїратѣ о тѣрчії асѣпра Чернагорїлорѣ.

— Лп Прїнчїпателе зпїте се копсѣмѣтѣзѣ десѣре лѣѣеа де тїмѣрѣ.

— Таѣларїлор дпн прїнчїпѣте пѣ е ертат а лѣа бакшїш пентрѣ епїстоле, кѣчї дѣка се вор доведї пѣпѣмаї кѣ пердѣ бакшїшѣл, чї шї сервіділ. — Оаре ачѣста северїтате ачї а треѣвїтѣ сѣшї іа лпчепѣтѣл. Dat veniam corvis, vexat censura columbas.

— „Sieb. Bot.“ а прїмїтѣ ерї зрѣмѣторїлѣ телеграмѣ дпн Біена. Десѣре аздіенѣїа че о авѣтѣ дѣпѣтациінеа сѣсеаскѣ ла Маїестатеа Са Лппъратѣл лп 16 а. аззім дпн ізвор секѣр, кѣ Маїестатеа Са а ворѣїтѣ рекѣспѣекѣторїї десѣре патриотїчѣле копѣлѣсе але Шніверсітатеї Націонале, спѣселе адмїністраціінеї лѣа атїне лпсѣшї, ші а промїсѣ прѣгѣраціосѣ ажѣторїї дпн вістіерїа статѣлї.

— Жої дѣпѣ амеазї ла 5 ѳре а сосітѣ аїчѣа дела Біена D. Комеслокѣїторїл ші а плекат вінерї кѣтрѣ Брашов.

— Дпн Клѣж се скїріе кѣ даѣтѣ дпн 13/1 Іѣніѣ, кѣ лп Комїтатѣл Інедѣреї пѣстїескѣ лѣкѣстеле холѣде, ші мѣшѣтеле Колѣмѣачѣ аѣ оморѣтѣ 30 де віте марї ші мїчі.

— Дѣпѣ о дѣпѣшѣ телеграфїкѣ дпн Сѣмїн дпн 17/5 Іѣніѣ се зїче, кѣ се вѣмѣарѣдезе Белїградѣлѣ дпн фортѣрѣѣ, лп зрѣмѣреа кѣрѣї арѣде Белїградѣлѣ де маї мѣлте пѣрїї. Гараманїн копїамѣ попорѣлѣ.

List'a

atatu a membrilor noi intrati dinpreuna cu tapsele loro, catu si a altoru binefacatori, care au contribuitu pentru fondulu Asociatiunei.

Ioan Manitiu 5 fl. Ioan Munteanu 5 fl. Du mitru Bozdog 5 fl. Stan Muntean 5 fl. Ioan Sirbu 5 fl. Nicolae Bozdog 5 fl. Dumitru Thoma 5 fl. Aron Vonica 5 fl. Dumitru Oprian 5 fl. Nicolae Oprian 5 fl. Bucur Manitiu 5 fl. Constandin Oprian 5 fl. Ilie Oprian 5 fl. Nicolae Sirbu 5 fl. Constandin J. Opria 1 fl. Vasilie Heudorian 1 fl. Aron Rodian 2 fl. George Rodian 1 fl. Nicolae Lazar 2 fl. Dumitru Pereu 1 fl. dela mai multi poporeni cruceresce 1 fl. 80 cr. Anna lui Ilie Dobrota 5 fl. Nicolae Heudorian 1 fl. Vasilie Sierb 2 fl. Ioan Oprian 1 fl. Nicolae Oprian 1 fl. Constandin Oprian 1 fl. Ioan Radu 10 fl. Ioan Dencilla 2 fl. Constandin Gisie 5 fl. Ioan Prodan 5 fl. Nicolae Ollariu 1 fl. Ilie Vonica 1 fl. toti Economi de vite. — Vasilie Sinfane Negutietoriu 5 fl. Petru Vladt Ec. de vite 5 fl. Constandin Heudorian Ec. de vite 5 fl. Maria Aron Sierb Preutiasa 3 fl. Ioan Manegutiu Paroch 2 fl. Nicolae Dobrota Paroch 5 fl. Nicolae Ciugudian Notariu comunal 10 fl. dela lada bisericasca 5 fl. Ioan Bannu Invatiet. 5 fl. Ioan Sierb Invatiet. 5 fl. Nicolae Nicore Ec. de vite 3 fl. Nicolae Rodian Ec. de vite 2 fl. Ioan Bannu Ec. de vite 1 fl. Nicolae Sinfane si Toader Bosorag Lucratori cu dioa 30 cr. Nicolae Thoma Paroch 3 fl. Summa 174 fl. 10 cr. in cuventu una sute siptedieci si patru fiorini si 10 cr. v. a.

Poiana 6 Maiu 1862.

U. Ciugudian Colector. Nicolae Dobrota Paroch Colector.

Nr. 902 1872.

21-2

Edictu.

Dela Oficiolatu Scaunal alu Mercurii se face prin aceasta cunoscutu: cumca la cererea lui Georg Hamlescher din Gerbova eesp. prin ad. D. Guist contra Thomas Salmen din Dobarcapeto 1000 fl. sau concesu venderea cascii acestuia din Dobarca sub Nr. 92. precumu si realitatei titore de ea sub Nr. Top. 80 si 145, care sunt pretiuite pe calea judecatoreasca cu 500 fl. v. a.

Spre acesta sa ordinatu terminul antaiu pe 25 Iuniu si alu doilea pe 25 Iuliu a. c. totdeauna la 9 ore inaintea prandiului la facia locului, — voitorii de a cumpara se inconsciintiadie cu acelu adausu, caacestarealitate la terminu anteu numai peste — eare la alu doilea si sub pretiu estimatu se va vinde, — conditiunile licitatorie se potu viede aicia in orele oficiose, — voitori de a cumpara su a se provede cu unu vadiu de 10%.

Cumparatoriu are la dispositia Iudeciului alua asupra sa plătirea detoriilor jacatore pe acesta realitate pe catu va ajunje pretiu cumparari.

Totuodata se provoca toti aceia, cari cogita a a ea vreuna dreptu hipotecariu la obiectulu de licitatu, ca dreptu loru cu atata mai vertosu selu arate la subscrisu Oficiolatu, eaci la din contra numai siesi voru ave de asi scrie, daca inpartirea banilor esiti din vendiare seva face fara conchemarea loru, si dara dansi voru fi eschisi dela inpartirea d n aceia suma pana seva acoperiri pretensiunea de mai susu.

Oficiolatu Scaunalu

Mercurea in 25 Aprilie 1862.

Macellariu

19-3

Concursu.

Postulu de conducatoriu la rastelulu de clasa I. din Tölgyes devenindu in vacantia este de a se suplini; cu acestu postu sunt legate unu salariu a ualu de 400 fl. v. a. de impreuna cu cuartiru naturalu si a XII. clasa de diete.

Competitori pentru mentionatulu postu au de a se legitima ca veterinari diplomisati, despre etatea si starea loru, sciintia limbeloru, portare ne nemprimata (?) si morala, prin producerea diplomei si altoru documinte autentice; si in fine despre o Sannatate duratore prin unu atestatu subscrisu de catra unu medicu militaru, trimetiandusi petitionile — fiindu in aplecatiune undeva prin oficiulu antiste, altumintrelea insa, d'adrechtulu catra Comanda generala de tiara din Sabiniu in celu mai lungu tempu pena in finea lunei lui Iunie 1862.

Sabinu in 22/10. Maiu 1862.